

Ощепкова В., студентка

Науковий керівник: Доній В.С.

ВП «МФ КНУКІМ», м. Миколаїв

ЛІТЕРАТУРНА ПОДОРОЖ ПЕРВОМАЙЩИНОЮ: ЖИТТЄВІ СТЕЖКИ М. ВІНГРАНОВСЬКОГО

Туризм в уяві більшості людей пов'язаний з відпочинком, новими враженнями, задоволенням. Він міцно увійшов у життя людини з його природним прагненням відкрити і пізнати незвідані краї, пам'ятки природи, історії та культури, звичаї і традиції різних народів. Водночас туризм є однією з найбільших високоприбуткових і найбільш динамічних галузей економіки, забезпечення зайнятості населення, розширення міжособистісних контактів зростає. Існують такі види туризму, в основі класифікації яких є мета поїздки, рекреаційно-оздоровчий, розважальний туризм, подієвий туризм, професійно-діловий туризм, науково-пізнавальний (конгресний), спортивний відпочинок, культурний, пригодницький (екстремальний), паломницько-релігійний, ностальгічний, екотуризм, екзотичний, елітарний тощо. Останнім часом проблемами розвитку туризму в Миколаївській області займаються багато вчених: А. Е. Молодецький, Г. Г. Мінчева, О. Г. Топчієв С. К. Харічков, Т. О. Чичкалюк та інші.

Нині у світі все більшої популярності набирає літературний туризм як різновид культурного туризму. Люди купують спеціальні літературні тури з метою глибше познайомитися з життям і творчістю улюбленого письменника, отримати яскраві незабутні враження. За даними фахівців СОТ, попит на даний вид туризму буде активно зростати і стане одним з найбільш перспективних напрямків розвитку українського туризму.

Людство активно подорожує Всесвітом, читаючи твори митців слова таких, як Чарльз Діккенс, Вільям Шекспір, Артур Конан Дойл, Джеймс Джойс, Артур Міллер, Луїза Мей Алькотт, Віктор Гюго, Аллен Гінсберг, Вергілій, Федір Достоєвський, Роберт Луїс Стівенсон, Вальтер Скотт.

Літературний туризм відкриває широкі можливості у формуванні світогляду, громадської свідомості, поведінкових зразків і норм, що скріплюють націю, а також громадянського патріотизму. Розвиток даного виду туризму дозволить зміцнити єдиний культурний простір країни.

Для нашої країни літературний туризм - напрям порівняно молодий, та й в усьому світі активний розвиток він отримав лише в останні два десятиліття.

Літературні тури є явищем новим та цікавим. Тематичні тури, присвячені дослідженню міст, в яких жили письменники або розгорталися події в їхніх творах, стають все більш і більш популярними.

В цілому, мета літературного туризму полягає у відвідуванні різноманітних місць, які пов'язані з життям відомого письменника, або яскраво відображенні у творчості. Дослідники туризму умовно поділяють подорожі на три типи. Літературні подорожі, подорож по літературним містах світу і казкові тури для дітей. В основі літературного туризму – зацікавлення батьківщиною улюбленого автора чи вигаданого персонажа, що захоплює багатьох людей зі всього світу. Одна думка про те, що турист може пройти дорогою, якою ходив улюблений герой, пережити хоча б хвилину з життя героя, погуляти по тому ж парку, випити кави в тій популярній кафешці і побачити перед собою той вид, що бачив герой чи автор, викликає величезне почуття захоплення і радості. Деякі книголюби подолають будь-які відстані, щоб пройти слідами улюбленого персонажа або наживо побачити прекрасні види, що так хвилюють душу.

Варто зауважити, що у визначення «літературний туризм» зараз турагентствами вже включаються більш розгорнуті та різнопланові заходи, ніж просто відвідування місць, пов'язаних з життям і творчістю того чи іншого письменника в цій країні[4]. Літературний турист бере участь у семінарах, читаннях, слухає лекції літературознавців, тому туроператор має обов'язок не тільки забезпечити людей проживанням та трансфером, а й організувати літературні заходи, заради яких люди відправляються в літературний тур.

Літературна Миколаївщина представлена українському сучасному читачеві іменами Спиридона Черкасенка і Дніпрової Чайки, Миколи Вінграновського і Дмитра Кременя, Сергія Іванюка і Валерія Бойченка, Людмили Чижової і Анатолія Качана. Творчість М. Вінграновського засвідчила його непересічний талант і викликає відверте захоплення читачів. Поет охопив своєю увагою Космос, людство, землю, народ, добу, Україну. Саме в цих глобальних вимірах жив його ліричний герой. Поет був непересічною особистістю. Усе, до чого він прикладав свою творчу силу й енергію, розцвітало, розкривалося новими гранями людських можливостей. І саме Первомайщина, ця щедра земля сонячного краю, подарувала світу неординарну особистість, талант якої втілювався в поезії, прозі, акторській діяльності, режисурі. Народився Микола Степанович Вінграновський в селі Богополі (тепер у складі міста Первомайськ) на Миколаївщині. Це мальовничі місця, «де зустрілися дві безмежності — неба й степу. Степова річка Кодима, маленька посестра Бугу й Дніпра, в якій — відчуття близькості могутнього пониззя Дніпрового й козацького Чорномор'я. Одноманітний і непоказний для

невтаємниченого, а насправді щедрий і ласкавий, зворушливий світ полину і чебрецю, воронців і молочаю, фантастичних гарбузів і сліпучих помідорів на городах, міриад коників-скрипалів у траві й солістів-жайворонків у небі, палючого сонця і нечастих теплих дощів, скупих рос і лютих суховіїв, золотих хлібів і манливих підземних скарбів... У прадавні часи тут переходили й витісняли один одного десятки войовничих народів, залишивши по собі тьмяні спогади в історії, — аж поки заселив цю землю наш народ, скропивши її своїм потом і кров'ю...» [1]. Так чудово зображує Первомайщину видатний літературознавець Іван Дзюба у біографії М. Вінграновського. Цей пейзаж не може не зацікавити читача і спонукає до подорожі.

Подорожуючи життєвими стежками М. Вінграновського, увагу туристів обов'язково приверне регіональний ландшафтний парк «Гранітно-степове Побужжя». Це природний комплекс в Україні, в межах північно-західної частини Миколаївської області. Південний Буг тече тут у крутих кам'янистих берегах, утворюючи вузьку каньйоноподібну долину з великими гранітними скелями, порожнистим руслом, водограями та островами. Дивовижно-мальовничі ландшафти краю приваблюють багатьох любителів пішого туризму, дарують незабутні враження від спілкування з природою.

У поезії Миколи Вінграновського «Сама собою річка ця тече...», «Перша колискова», «Ходімо в сад...» змальовано картини рідної природи, де поет не просто описує природу рідного краю, а використовує такі метафори та образи, які по-справжньому вражають, дивують і надовго залишаються в пам'яті.

Отже, літературний туризм як різновид культурного туризму набуває все більшої популярності. Миколаївщина багата видатними постаттями в літературно-мистецькій сфері. В період розвитку нових тенденцій у сфері туризму відроджуються раніше забуті імена, пам'ятки й події, по-новому оцінюється історична спадщина. І тому для більшості українських регіонів орієнтація на культурний, зокрема, на літературний туризм стає однією з реальних можливостей економічного, соціального й культурного піднесення регіону.

Список використаних джерел

1. Дзюба І. Чарівник слова. [електронний ресурс] / І. Дзюба – Режим доступу: <http://www.poetryclub.com.ua> – Заголовок з екрану.
2. Живлюща сила мигії : літературна антологія Миколаївщини / ред. В. І. Шуляр. - Миколаїв : Іліон, 2014. - 412 с.
3. Старовойт, Л.В. Література Миколаївщини : навчальний посібник до курсу «Літературне краєзнавство» для студентів філологічних спеціальностей / Л.В. Старовойт. – Миколаїв : Іліон, 2014. – 248 с.